

REGLES PER AL CàLCUL DE LA LLEGÍTIMA A CATALUNYA

En dret català el testador no té una total llibertat de disposició, ja que per imperatiu legal sempre ha de respectar el dret de llegítima (llevat que concorrin les causes legals pel desheretament).

La llegítima és el dret de determinades persones (legitimaris) a obtenir un valor econòmic de l'herència del difunt, que equival a **una quarta part de la massa hereditària neta**.

Són **legitimaris** tots els fills a parts iguals, i en el cas dels premorts, desheretats o declarats indignes/absents els seus drets es transmeten als descendents. A manca de descendents els legitimaris seran els progenitors per meitats.

La llegítima es pot **atribuir de diferents formes**:

1. En el propi testament, instituint hereu al mateix legitimari o bé atribuint-li llegats de béns concrets de l'herència en concepte de llegítima.
2. Mitjançant pactes successoris d'atribució particular de béns.
3. Amb donacions fetes en vida a compte de la llegítima.

Si el causant no ha fet atribucions concretes en concepte de llegítima, qui resulti instituit hereu, en el cas que els legitimaris la sol·licitin, serà qui els hi haurà de fer efectiva amb béns de l'herència o bé amb diners propis.

Com es calcula la llegítima?

Per quantificar l'import que correspon rebre a cada legitimari, s'ha de partir del valor total dels béns hereditaris en el moment de la defunció. A aquest valor hi haurem de sumar:

1. El valor dels béns donats els últims deu anys per part del causant, que no s'hagin imputat al pagament de llegítima, excloent les liberalitats d'ús.
2. El valor de les donacions que el causant hagi realitzat imputables a la llegítima, amb independència de la data en què s'hagin fet.

Quines donacions són imputables a llegítima?

- a) Donacions en les quals a l'escriptura consti expressament que s'efectuen a compte de la llegítima. Aquesta imputabilitat no es pot fer constar amb posterioritat, en canvi sí que es pot revocar.
- b) Excepte que es faci constar el contrari, també ho seran:
 - Donacions perquè els fills puguin adquirir el primer habitatge o emprendre l'activitat professional.
 - Atribucions en pacte successori i donacions per causa de mort.
 - En l'herència dels avis, es consideraran imputables a llegítima els béns rebuts com a llegítima pel progenitor premort, absent/indigne.

Per efectuar el càlcul, els béns es valoraran a la data de defunció i s'hi descomptaran els deutes i despeses de l'herència. De l'import resultant, un 25% serà el que representarà el valor de la llegítima que s'haurà de distribuir entre tots aquells que resultin legitimaris.

En conseqüència, a l'hora de procedir a la planificació successòria, quan es portin a terme actes entre vius com podrien ser les donacions de present o bé disposicions per després de la mort (testament o pacte successori), és important tenir present la forma com es documenten, a fi de preveure les conseqüències que tindran aquestes adjudicacions en un futur.

En el moment de la defunció, per acceptar l'herència, s'haurà de fer un recompte de tots els béns rebuts del difunt i el valor d'aquests, per confirmar que hi ha una equivalència entre tots els descendents hereus i que s'ha respectat el dret de l'legítima.

Si precisa dels nostres serveis per assessorar-lo, no dubti en contactar-nos.

M. Àngels Adroher Recasens

Advocada Col. 3081 ICAG

Ribas Álvarez Advocats